

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 filler.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
TÓTH DÉNES

Szerkesztőség:
Szentháromság-tér 2. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-tér 2. szám.

IV. évfolyam.

Csongrád, 1906. augusztus 5.

32. szám.

Kis- és nagybirtok.

Földmivelő népünk küzd a megélhetésért, s a legnagyobb fáradtsággal, verjékével keresi kenyerét. Gyárparunk nincs, amely megkönnyítené e küzdelmét és így mintegy rá van kényszerítve, hogy szemét rávesse a nagybirtokokra.

Habár csekély is a keresménye, ami jóformán a megélhetését sem biztosítja, mégis fillérenként kuporgat össze egy kis pénzt, hogy azt folyton szaporítva földet vehessen.

Ez a földéhség, jobban mondva a föld szeretete, amely viszonzásképp meghálálja bő termésével a ráfordított munkát, de igen sokszor nem felel meg a hozzá fűzött reménynek.

Népünknek ez mindegy, a földet annál jobban szereti, de hogy is ne, amikor már a gyermekkorától kezdve egyebet sem hall szüleitől, később ismerőseitől, mint a föld utáni sovárgást. A sok beszéd vérvé válik s egyebet sem tesz, folyton azon tűnődik, hogy mint szerezzen egy kis földet, habár csak talp-alattnyit is.

E fenti okokban rejlik egyrészt az a tény, hogy vidékünkön a föld nagy értéket képvisel. Másrészt a körülfekvő nagybirtokok föl nem oszthatósága is rászorítja népünket arra, hogy az egymás birtokában levő földek árait a lehetőségig fellicitálja.

Hogy mily nagy a föld értéke, mi sem bizonyítja jobban mint az, hogy a nagyrétben, mámainrében ha egy kis hold föld eladó 1200 koronáért, a vevők még csak nem is alkudnak, — megveszik.

Pedig az 1200 koronának 6-os kamatja 72 korona, ehhez jön — amit mint tulajdonosnak kell fizetni — a különböző adók és gátköltségek, amelyek szintén kitesznek 10 koronát. Tehát a birtokos az egy kishold földjét 82 korona ellenében használja évenként.

Már most, hogy mit kaphat a 82 korona és a munkája ellenében az egy kishold föld tulajdonosa, azt körülbelül mindenki tudja. A természet kiszámíthatatlan. Előfordul sokszor az az eset, hogy a terményekhez fűzött remények be nem válva, még a 82 koronát sem adják meg. Hát még a munkát!?

Ha azonban a legjobb esélyt vesszük, a jó termést, kitűnik az, hogy egy kishold föld 160—200 koronánál több értékű terményt nem teremhet. Természetesen vannak véletlen esetek is, amiket mértékül nem lehet venni.

Tehát ha a tulajdonos egy kishold

földnek mintegy árendájául 82 koronát számít és hozzá veszi a munkája értékét és a vetőmagért adott pénzt, kitűnik, hogy termését készpénzért vette meg és ezen eredményért egy, esetleg fél évig tartó kétségek között lebegett, mert ki volt annak is téve, hogy egy 10 percig tartó jégvihar az összes termését megsemmisíti.

A kispénzű embereknek vagyoni tejeszkedése annyira meg van szorítva, hogy ma már földvásárlási hajlamaikat ki sem elégíthetik. Egyrészt a föld drágasága, másrészt pedig azon oknál fogva, hogy akiknek egy-egy kisdarab föld van a birtokukban, azok semennyiért sem hajlandók attól megválni.

Ezeken az állapotokon csak úgy lehetne segíteni, ha a nagybirtokokat parcellázva árúba bocsátanák.

Sajnos, ez ideig erre még lépések nem tettek azon oknál fogva, mert a nagy latifundiumok urai, összeköttetésekkel ezen nemzetgazdasági akciónak útját állják. Sőt a képviselőházban Wekerle Sándor pénzügyminiszter kijelentette, hogy a realadóknál, tehát a ház- és földadóknál nem akarja a fokozatosság elvét életbe léptetni.

Hogy a nagybirtok milyen óriási mértékben emeli a nyomort a munkásnép és a kisbirtokosok között, azt legjobban bizonyítja a Csongrád megyében fekvő Pallavicini uradalom ellen keletkezett nagy akció.

A dúsgazdag földesúrnak Csongrád megyében 100 ezer holdnál is több jó termő földje van. A hatalmas latifundium, mint valami óriáskigyó veszi körül a kisbirtokokat, amelyeknek tulajdonosai egyre jobban szegényednek.

Pallavicini Sándor örgróf ugyanis belátta azt, hogy a közterhek viselése tetemes kiadást jelentene nála. Összeköttetések révén tehát keresztül vitte, hogy az egész rengeteg uradalom egy községet alkosson: Sövényháza községet.

Sövényháza község egész előjárósága az uradalomból kerül ki s ezeknek külön díjazás nem jár a köztisztviselői működésért. Így eléri az örgróf, hogy neki 2—3 százalék pótdót kell fizetni, míg a körülötte elterülő, szinte a koldúsáig szegény községek 102—104 százalék pótdót izzadnak ki.

Ezek a számok minden szocialista izgatásnál és minden lehurrogott parlamenti beszédnél ékebben szólnak.

Jellemző tünet gyanánt hozzuk fel azt az esetet is, hogy a túlnyomóan nagybirtokosok által uralt szegvári kerü-

letben szociáldemokrata képviselő megválasztásával juttatta kifejezésre a népet az a nagy elégtelenségét, hogy földéhségét a nagybirtokok lekötöttségénél fogva nem tudja kielégíteni.

Egy másik példa is itt van előttünk amely Csongrádot érdekli: Felgyő.

Károlyi Sándor a felgyői uradalom volt birtokosa szintén rájött arra, hogy a birtoka, úgy községi adóban idővel rengeteg összegre emelkedő községi adót kell fizetnie, míg ha birtokát a közelfekvő valamelyik községhez csatoltatja, úgy az adókban is jelentékeny megtakarítást várhat.

A gondolatot tett követte, és az összeköttetései révén kivitte azt, hogy Felgyő Csanytelekhez csatoltattott.

Az eredmény minden esetre kielégítette, mert Csongrádon volt idő, hogy 100 percentet is fizetett községi adóban, míg Csanyteleken az sohasem rugott 35—40 percentnél többre.

Ez az elválás természetesen nagy kárára volt a csongrádi adófizető közönségnek, mert most azt a községi adót is fizetnie kell, ami különben Felgyőn terhelné.

Nálunk bölcsen meghagyják a dolgokat mai rendjükben. Pallavicini örgróf három, a tanyai paraszt száznegy percent pótdót fizet. Mink is sinyljük a felgyői elválást.

Élvégre ebben is van fokozatosság. Fokozatos fejlesztére a szegény nép nyomorának és — földosztási hóbortjának.

Duna-Tisza csatorna.

(Méretek.)

V.

A Duna-Tisza között létesítendő hajócsatorna vízmélysége tekintetében kívánatos, hogy az rendes körülmények között, amidőn a csatorna tartalmát sem csapadék, sem talajvíz nem növeli, s amidőn öntözésre szolgáló víz sem folyik benne, legalább 2 m. legyen, mivel úgy a Duna, valamint a Tisza folyó hajózási szempontból való szabályozása úgy van tervezve, hogy mindkét folyóban legkisebb vizállások idejében 2 m. hajózási mélység legyen; s ha a hajózási mélység ugyanaz, mint az említett folyókon, a közlekedő járművek akadály nélkül mehetnek át a csatornán is.

A műépítmények és kamaraszilipek fenekéi azonban 0.5 m.-rel mélyebbre terveztettek, egyfelől későbbi mélyítésekre való tekintettel, másfelől, hogy ottan semmi szín alatt fennakadás ne legyen. Úgyszintén a csatorna fenekének közepe a vontatási ellenállás csökkentése érdekében akkép képezendő ki, hogy a rendes hajózási vízmélység a széleken 2, de a csatorna tengelyében 2.5 m. legyen.

Szeplős arcot, naptól lesütött vagy persenésekkel tele arcot és kezet hófehérré és üdévé varázsol már 1 tégely

Kamilla-krém. Ára 1 korona.

Kapható: Balkányi Lajos gyógyszerárában Csongrádon (Szivák-tér.)

A csatorna fenékszélességének az egyes vonalak mentén 18 m. vétetett fel, hogy 2 darab 650 tonnás hajó egymás mellett elhaladhasson, megjegyezve, hogy az I. cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság ily hajóinak szélessége 8, a M. F. T. R. tulajdonát képező ezen hajók szélessége pedig 8.4 m.

Kanyarulatokban — általánosan bevett gyakorlat szerint — ez a szélesség egy 70 m.-nyi hajóhossznak mint húrnak háromszoros nyílma-gasságával volna növelendő.

Németországban általában véve mint legkisebb sugarat a legnagyobb hajó hosszának $5\frac{1}{2}$ -szeresét veszik.

Tizenhét m.-nél kisebb fenékszélesség már azon oknál fogva sem volna választandó, mivel akkor a hajó bemelegült keresztmetszelve és a csatorna vízkeresztmetszelve közötti viszony kedvezőtlen lenne, mely viszony gyanánt hajózási csatornáknak legalább is az 1:4-hez való arány tartatik célszerűnek és kívánatosnak.

A zsilipfalak közötti fenékszélesség 10 m.-ben volna megállapítandó, hogy azokon a legszélesebb uszályhajók is akadály nélkül átme-heszenek. A Ferenc-csatorna százéves zsilipjeinek szélessége 8.5 m. ellenben a huszonöt év előtt épült Ferenc-József-csatorna zsilipjeinek szélessége már 9.5 m. s így a hajótipusok szélesbe-désére is számítva, indokolt lesz a zsilipeket 10 m. szélességben kiépíteni. Ez a szélesség teljesen megfelel úgy a dunai, valamint a tiszai torkolati zsilipeknél is.

Ugyanis a dunai torkolat felett lesz a budapesti kereskedelmi kikötő, mely egyszersmind mint téli kikötő fog szolgálni, úgy hogy a dunai torkolat körül nem fog előfordulni az, hogy a csatornában úgy sem közlekedő nagyobb gőzhajók a csatornába, mint téli kikötőbe, óhajtanának menekülni.

Csongrádnál vagy Szegednél azonban már felvethető az a kérdés, hogy az általános hajózási érdekei szempontjából, tudniillik uszályoknak és kisebb gőzhajóknak a zsilip mögötti kikötőbe való áteresztése céljából a torkolati zsilipek csak 10 m. szélességgel bírnak-e vagy okvetlenül kívánatos-e, hogy úgy Csongrádon, mint Szegeden a torkolati zsilipek az óbecsei zsiliphez hasonlóan a legnagyobb gőz-szók számára 16 m. szélességgel láttassanak el.

Ez a kérdés nemcsak azon oknál fogva ve-endő fontolóra, mivel a 10 m. és 16 m. széles zsilip előállításai költsége között nagy a különbség s mivel az az állandó költségeket okozó zsilipkezelésre nem közömbös: hanem azért is, mivel a legnagyobb gőzhajók ritkán járnak a Tiszában, de legkevésbé a téli időszaktól megelőző alacsony vízállások idejében, s azonkívül a gőzhajók ősszel rendszeren ideje-korán szoktak a Tiszából menekülni, s ha ezt késve tennék, akkor is az óbecsei téli kikötőbe mehetnének.

Mindezeknél fogva a Duna-Tisza csatorna torkolati zsilipjei számára a 10 m. szélesség ele-gendő lesz, különösen akkor, ha a netalán mégis megakadó és már menekülni nem tudó egynéhány nagyobb gőzhajó a torkolati zsilip és a Tiszameder közötti előtérbe tervezett elő-kikötőben huzza meg magát. Ennek a men-helynek azért kell csak egynéhány nagyobb gőzhajót befogadnia, mivel az összes uszályok és kisebb gőzhajók a 10 m. széles zsilipeken át a zsilipek mögött létesítendő téli kikötőbe menekülhetnek.

A csongrádi torkolati zsilip a Tiszánál leg-nyilvánvaló nagyobb vízszinlépcső miatt mint kapcsolt zsilip tervezetett 2 kamarával, 2 fe-néklépcsővel s 3 fejjel.

Mint hogy a Tiszának nagybodó vízállá-sával először az alsó kamarába, majd a felső kamarába s végül az utolsó, szabványos árviz-gátakkal megvédett tartányba is behatol a Tisza árvize, ez utolsó tartány töltésénél esetleg elő-forduló gátszakadás az árvíz további beöm-lésének megállítására a zsilip felső fejjén árvíz elleni kapuk is tervezettek, melyek normális viszonyok közt nyitva vannak s csak akkor lépnek működésbe, ha az utolsó tartány tölté-sének szivárgása következtében azok kisza-kadásától lehetne tartani.

A legnagyobb hajózási vízszin és a hidak alsó fele között szabadon hagyandó magasság gyanánt 5.70 m. volna felveendő, mivel a 650 tonnás vasuszályhajók legmagasabb pontja üres állapotban a víz színe felett 5.27 méter és mivel még magasabb a Dunán, a Tiszán

és a Ferenc-csatornán közlekedő fahajók felépít-ménye, amennyiben ezeknél a fedél magassága a vízszin felett 5.6 m. Ez az oka annak, hogy a Ferenc-csatornán is az összes hidak szerke-zetének magassága a vízszin felett 5.7 m. da-cára annak, hogy a csatorna engedélyokmá-nyában csak 16 bécsi láb (5.06) van kikötve.

Ami a hidakat illeti, azok a következő mé-retekkel volnának létesítendőek:

A 3.4.4 m. nyílással s körülbelül 35.3 m. támközszel bíró hidak mind vasból volnának építendőek, mivel a kőpillérekkel épített fahi-daknak költsége nem volna jelentékenyen ala-csonyabb, de azok fenntartási költsége annyival nagyobb.

A hidpályához vezető feljárók rendszeresen kavicsolt útpályával vannak számítva. A hi-daknál a csatornaprofil oly módon lesz meg-változtatva, hogy az ellenfalak egymástól tá-volsága 3.4.4 m. lesz; vasúti hidaknál a szer-kezet a vasúti szabványok szerint lesz készi-tendő. A közúti hidak az utak fontosságához képest három különböző típus szerint volná-nak szerkesztendőek és építendőek.

Nevezetesen az I-rendű hidak 6 m. széle-séggel, 2 drb. 16 t. süllyal bíró jármű vagy 1 drb 20 t. süllyal bíró gőzeke, vagy egyenletesen elosztott négyszögmetérenkénti 400 kg.; a II-rendű hidak ugyanezek 6 m. szélességgel 1 drb. 16 vagy 2 drb 12 t. süllyal bíró jármű, vagy egyenletesen elosztott négyszögmetérenkénti 350 kg.; végül a III-rendű hidak 4 méter szé-lességgel 1 drb. 16 vagy 2 drb. 12 t. süllyal bíró jármű, vagy egyenletesen elosztott négy-szögmetérenkénti 350 kg. terheléssel.

Ugy a Duna mellett, valamint a csongrádi tartányba az árvíz behatolhat. Minthogy pedig a hajózási számára 5.70 m. szabad magasság kívánatik s e szabad magasságnak az árvízszin felett is meg kell lennie, az árvízirtványok felett elvezetendő hidakat már eredetileg oly magasra kell építeni, hogy a vasszerkezet alsó éle 5.70 m.-rel legyen az árvíz felett.

Mivel a Duna-Tisza csatorna szabványos szelvényének megtartása esetén a hidfők egy-mástól való távolsága 41 m. volna, az ily nagy hidnyílás elkerülése végett a hidak alatt a szelvény a 18 m. fenékszélesség megtartásával oly módon lesz átalakítandó, hogy az 1 m. széles padka fölött burkolattal ellátott rézsű al-kalmazása és a vontatóútnak 2.5 m.-re való összeszorítása által a hidfők egymástól való tá-volsága 3.4.4 m.-re szűkíttessék.

Egy kis erélyesség.

Tasnády Imre főszolgabíró a községi előljá-rásnak az alábbi átiratot küldte, hogy az min-den egyes alkalmazottnak tudomására adassék.

A csongrádi járás főszolgabírjától. 2050/906. szám. Előljárásnak Csongrád. Több ízben tapasztaltam, hogy a község tisztviselői nemcsak, de a segéd- és kezelőszemélyzet tagjai is, a hi-vatalos órákat legnagyobb részben nem tartják be, a mostani hónapokban 7 órától 1 óráig tartandó hivatalos időt némely tisztviselő úgy megrövidíti, hogy délelőtt fél 9 óraker még nincs hivatalában, 11 és fél 12 óra közötti idő-ben pedig már eltávozik. Minthogy a dolgok elintézésének egyik legfőbb kelléke, hogy a tiszt-viselő a hivatalos órákat pontosan betartsa s azok alatt az időt munkával, ne pedig mint a község házában szokásos, egymás társaságában kaszinózáva töltse el, mert ennek a kifolyása az a temérdek hátrálékos ügydarab, mely egy-két tisztviselőt kivéve, a hivatalokban felhalmozódva vannak, — szigorúan figyelmeztetem Csongrád község összes tisztviselőit, segéd- és kezelő-személyzet tagjait, hogy a munkaidő pontos és jól felhasznált kitöltésére legyenek és munkáikat az ügyviteli szab. rendelkezéseinek megfelelően végezzék, mert azon esetben, ha akár a munka-idő be nem tartása, akár a hivatali teendőek ké-sedelmes elintézése körül a jövőben gyakran tartandó vizsgálataim alkalmával muladékoságot tapasztalnék, a legszigorúbb eljárást fogom az illetők ellen alkalmazásba venni, mert már tür-hetetlen állapot az, ami a község házában törté-

nik. Ezen felhívásom Csongrád község tisztvi-selőivel, segéd- és kezelőszemélyzeti tagjaival és általában a község minden alkalmazottjával névre szólóan, írásban vétív ellenében közlendő. Miről Csongrád község előljárási és határozat-tal értesítették azzal, hogy ezen felhívásomnak a megkívánt példányban leendő sok-sorosítása és a megnevezetteknek leendő kézbesítése iránt sürgősen: 48 óra alatt intézkedjek és eljárá-sáról a kézbesítési iverkapsán hozzám 3 nap alatt jelentést tegyen. Csongrád, 1906. július 26-án. Tasnády sk. főszolgabíró.

Már régebben mi is szóvá tettük a község-házánál uralgó állapotokat.

E fenti átirat is arról tanúskodik, hogy a községi tisztviselők felettes hatóságának is tu-domására jutott az a nagymérvű hanyagság, amit az ügyfelek napról-napra tapasztalhattak.

Nagyon helyes és elismerésre méltó a fő-szolgabíró erélyes közbelépése, mert maholnap egyes tisztviselőket a község házában semmiféle időben sem lehetne megtalálni.

Azonban eltekintve ezen rég óhajtott közbe-lépéstől, az egész dologból az tűnik ki, hogy ez a rendszer semmiféleképpen sem felel meg városunk fejlettségének, amennyiben a bírónak mint a város fejének sem hatalma, sem tekin-télye nincsen.

A bírót majdnem a szoroson vett értelemben azért választják, hogy legyen egy ember a kö-zség házában, aki automatické aláírja a tisztviselők által elkészített ügydarabokat. Azonban az egyes tisztviselők hanyagságait nincs jog megtorolni és ebből következtetőleg azok nem is félnek tőle.

Ha a tisztviselők nem járnak pontosan a hivatalba, vajjon mit tehet a bíró? Azt, hogy elmegy a lakására és szépen ráveszi, hogy le-gyen szíves feljönni, mert őtet, mint bírót füg-gesztik fel helyette.

A mi zászlónkra a rendezett tanács vissza-állítása is rá van írva. A fentieket azért hoztuk fel, hogy ebből is lássa mindenki azt, hogy a városunk fejlettségére való tekintettel az ily méltatlan állapotokon csakis a rendezett tanács visszaállításával segíthetünk, mert akkor a pol-gármester nem a felettes hatóságának, hanem a közönségnek, illetve a közgyűlés határozatainak értelmében kell hogy eljárjon és lesz hatalma, hogy azt ha kell, érvényre is juttassa.

HIREK.

— **Röpirat.** Mult vasárnap jelent meg „Ke-gyelmet Hegyi Antalnak” című röpirat dr. Hol-lósy Istvántól. Az írója Hegyi Antal a szeretete és a politika aldozatának mondja és felhívja e város lakosságát arra, hogy egyöntetűleg tegy-ének lépéseket a kegyelmi ügyében. Nagyon helyes lenne az ily irányú és egyöntetű akció, mert a mi nézetünk is az, hogy Hegyi Antal volt plébánosunknak már elég büntetés volt a hontalanság is. A barátai és jóakarói már eddig is és ezután is mindent megtesznek az érdeké-ben, de mindenesetre ha egyöntetűleg járnának el, hatásosabb volna az. Egyébként a mult hó 30-ára kitűzött tárgyalás a tanúk kihallgatása végett elhalasztatott.

— **Aszfaltozási tervezet.** A 48-as körben mult hó 29-én tartott értekezlet alkalmával el-fogadtatták, hogy a Kossuth-tér, Szentkirály-tér és Szivák-tér utvonalaiba eső részt kiaszfal-tozzák. A szabályrendeleti tervezetből pedig azt látjuk, hogy e határozatnak ellenében az áll, hogy Csongrád község utcáinak és tereinek ren-dezése, aszfalt burkolatú járdával való ellátása a község képviselőtestülete által kimondatik stb. Tekintve hogy a kisebb utcákban a téglajárda még olyan jókarban van, hogy azt legalább 20—30 évig el lehet használni és a csináltatási költségét még egyesek ma is fizetik, nem tart-juk helyén valónak, hogy a háztulajdonosokat újabb költségekbe vigyék annál is inkább, mert a szabályrendeleti tervezet fenti részét a 48-as körben sem fogadhatták el.

— **Egy jó tanács.** Gróf Festetics Andor orsz. színészeti felügyelő, a Buday János építész által készített terveket igen praktikusoknak, sőt dí-cséretnre érdemeseknek találta — s minthogy ez az első szinkör, amely télen fűthető, sőt bálteremmé is átalakítható lesz, annyira meg-nyerte tetszését, hogy a segélynek legmesszebb

menő határáig elment. Ugyanis a 40 ezer koronára tervezett szinkör költségeinek háromnegyed részét vállalja az állam nevében. Sőt még többet is akar adni, s erre nézve azt tanácsolta, hogy pótlólag építsünk egy fedél alá (a szinkör fedele alá) egy éttermet is megvendéglőt s így a szinköröt lássuk el díszletekkel is, úgy hogy ha belekerül 22 ezer koronába ez a pótlépitkezés, akkor is háromnegyed részét kapja a város a költségnek — úgy hogy 44 ezer koronát, vagyis a színház építési költségét akkor egészen az állam fedezné. A város aztán a vendéglő, nagy étterem és színház bérletéből 7—8 év alatt vigan kifizethetné a 22 ezer koronát, ami ráesik.

— **Körbál.** A polgári kör vezetősége a hagyományos búcsúból érdekében már július 16-án akcióra lépett az ifjúsággal. Már tavaly az ifjúság vette itt komolyan kezébe az ügyet, hogy felelevenítse a régi híres „körbál“-akat s volt is eredménye. Az idén is az intelligens fiatalság ragadta meg a zászlót a kör kezdeményezése folytán s a fényesnek ígérkező búcsúból érdekében vállvetve munkálkodik az elnökséggel. A zenét a szentesi első zenekar, Bektai Ambrus híres alföldi primás bandája szolgáltatja. A jövendő fele része a most alakult „Csongrádi labdajáték társaság“ alapítóje, fele pedig a kör könyvtár-alapja javára van irányozva. Az idő határozza meg, kerti mulatság lesz-e, avagy fedél alatt folyik. Alkalmas idő esetén 5 órákor már hangversenyez a kör kerthelyiségében Bektai bandája.

— **Házalási tilalom.** Ismeretes a kereskedelemügyi miniszternek az az álláspontja, hogy a sok visszaélés miatt végképen megtiltja a községekben és városokban az iparikkal való házaló-kereskedést. A minap Szentes város képviselő-testülete hozott olyan határozatot, amely a házalást a város területén megtiltja. A kereskedelemügyi miniszter ezt a határozatot jóváhagyta és mivel ez a döntése elvi jelentőségű, most közli az összes törvényhatóságokkal. Igen kívánatosnak tartanánk mi is, ha a községi előjáróság végrehajtaná a miniszternek ezen határozatát s a város területén házalást nem engedélyezné már csak azért is, mert a vevők rendszeresen becsapódnak, a helybeli kereskedők pedig megkárosodnak.

— **Hol lesz a szinkör?** Gr. Festetich Andor orsz. színészeti felügyelő és a színbizottság, Söhly Gyula főjegyző javaslatára abban állapodtak meg, hogy a szinkör a bemenettel szemben fog felállítani a kert közepén. Ez a leg-helyesebb, bár mi azt óhajtottuk volna, hogy a középut maradjon meg sétánynak: de sokkal jobb lesz, ha a sétány jövőben nem a középut lesz, ahol tolongás van, hanem mint a császár-fürdői kertben, a köröndön, vagyis a kert szélét gyűrűként átfogó körúton, amely ha szélesebb és este világítással ellátva lesz: igen szép lesz. A szinkör pedig gyönyörűen fogja díszíteni a kert közepét — az egész kertet. Az a terv, hogy a miskolci tennisz társaság is kér területet. Igen helyes terv, hiszen hülyeség volna megtagadni tőlük a kérelmet, ha azt akarja a város, hogy minél több úri nép is járjon oda. Jogos azonban a követelés, hogy fizessen a helyért a két úri társaság 100—100 koronát, ne pedig csak egy társaság élvezze ingyen akkor, amikor másoktól pedig pénzért is megtagadják a területet. Ez nem is igazságtalanság, de abszurdum lenne. A népkertnek tehát impozáns képet fog adni a közepére építendő szinkör, a jobb oldali nagy nyári étterem és a szabadban felterített asztalok, közepén cigányzenekarok részére emelvényel, s így a kert körül átfutó körút meg lenne szélesítve, hogy az ott sétáló közönség mint sétatagversenyen élvezhesse a zenét. Szóval igen szép formája lenne a kertnek.

— **Tűz.** Folyó hó 1-én este Tenyeri Mihály jegenye-utcai háza kigyúladt és leégett. A tűz oka a kémény rosszasága volt, de miután a ház ki volt biztosítva, a kár, mintegy 1400 koronára megerősült. Különös világot vet az a tény tűzoltóságunk felettes hatóságára, hogy minden egyes tüzesetnél felemeljük szavunkat az ott előforduló viaszos állapotok megszüntetése érdekében, de sajnos, azok sohasem orvosoltatnak. Ezen tüzesetnél is amint a tűzoltók maguk bevallozták, ismétlődött az az eset, hogy a község házában nem volt elég ló a lajtók kivételére, sőt azt az egypár lovat is, amit ott találtak, maguk a tűzoltók fogták be, ami a gyors megjelenésüket nagyban hátráltatta. A helyszínén pedig, habár a tűz az ártézi kúthoz közel volt,

nem lehetett a lajtókat megtölteni, mert olyan nagy gödör van az ott levő kútnál, hogy a lajtókocsikkal nem lehetett odaállni és így kénytelenek voltak a dob-utcai kútról vizet hordani. Tehát ismételten figyelmebe ajánljuk a hatóságnak az előfogatossali mizériák megszüntetését.

— **Csongrádi labdajáték társaság koncertje.**

Az ifjabb generáció mindkét nembeli tagjai szükségét érezték a társas érintkezés megteremtésén, szórakoztató együttes időöltés céljából egy újabb sportegyesületben tömörülni, mely „Csongrádi labdajáték társaság“ címen már több mint egy hónapja meg is alakult. Azóta, mielőtt megkezdének a sportot, mint megalakult egyet dolgoztak, készültek a bemutatkozóra, melyet az együletük javára táncmulatsággal egybekötött, s általuk rendezett zene- és dalestély képezett. A gyönyörűen megalkotott, válogatott műsorból álló estély fényes sikert ért el. A rendkívül sok kiadás dacára anyagilag való szép eredményt nem érintve, csak az erkölcsi sikerrel teszünk említést s e helyett tisztelettel kell megemlékeznünk az egyesület elnökéről Szokoly József polg. isk. tanár úrról, aki lankadatlan ügybuzgalommal, időt és fáradságot nem kímélve, mindent elkövetett e fiatal egyesület életképessé tételére s ezáltal legelső fellépésének sikere érdekében. Öszinte elismeréssel kell adózni azután a szerencsésen megválasztott műsor nehéz szerepeinek szakavatottságra valló oktatásában, a karénekek vezetésében s különösen a komplikált melodráma ügyes rendezésében, az egyület egyik fiatal agilis tagjának, Pozsár Antal egyetemi hallgatónak. A műsor minden száma fényesen sikerült s különösen a közreműködő hölgyek osztatlan tetszést arattak a nekik jutott szerepek kifogástalan betöltésében. Gyönyörű virágbokrétákkal is kedveskedtek az ünnepeltnek, így elsősorban Mészáros Sándorné úrnőnek, ki zongorán adott elő Chaminadétól és Bodótól gyakorlott kezeket igénylő szerelményeket; — Faragó Juliska praeparandistának, ügyesen előadott monológjában tanúsított határozott fellépéséért, bátor előadásáért; — Piroksa Mariskának kellemes szülő énekéért s szép magyar dalaért, s az ezt kísérő szép zongorajátékért Szokoly Mariskának. Legkiemelkedőbb pontja mégis az estélynek már természeténél fogva is a melodráma volt, a legszebbek egyike e nemből: „Magyar dal“. Szavaltat, zongorajáték, karének s szülő ének alkották s tettek oly határossá, hogy mindenki el volt ragadtatva. Szokoly Jolánka remek zongorajátéka nyitotta meg. Gyönyörű szövegét, melyben „vérkeresztségben“ hazát nyert nemzetünk küzdelmes, de dicső életének költői szemléltetése arany szavakban van leteve, Vannay Erzsike szavaltta olyan dicséretre méltó ügyességgel, mely méltán kiérdemelte az elismerést. A nemzeti fájdalom, áhítat s fellelkészülés hangját kiválóan interpretálta. Fűszerezte ezt a női kar melódikus dalával, a férfi kar kuruckesergője, s Pozsár Antal kellemes hangján felszendült „Nagy Beresényi Miklós sirdogál magában . . .“ bariton szövege s az összkar „Hazádnak rendületlenül légy híve óh magyar . . .“ befejező fohászszövege éneke; mindez együttvéve tomboló ünneplésre bírta a közönséget. Az általános siker után hisszük, hogy nem utolsó szereplése ez idén az együletnek, hanem bizton számíthatunk arra, hogy többször részesítik a közönséget hasonló élvezetben. Csak előre!

— **Öngyilkosság.** Justin Gáspár a feletti bánatában, hogy tavaly a kis leánya vigyázatlanságból megégett, már többször öngyilkossági kísérletet tett, de mindannyiszor sikerült azt megghiúsítani. Folyó hó 1-én ismételten felkötötte magát több sikerrel, amennyiben meghalt. Holttestét csak másnap találták meg hozzátartozói.

— **Színház.** Az élvezetes estéknek, melyeket a színészek eddig szereztek a műpártoló közönségnek, immár vége; elmentek ők s megkezdődött újra az unalmas, sivar dínnyeszezon, mely forró napjaival szinte kiállhatatlanná teszi a nappalokat, az estéket pedig szokatlanná. Mert az elvonult színtársulat kitűnő kvalitása, magas színvonalú előadásai, különösen pedig a hétfői búcsúest oly kellemes emlékeket hagyott hátra lelkünkben az eltávozott színészek iránt, hogy nehéz megszokni az üres színházat, az eddig zajos népkert némaságát. No de reméljük s hisszük, hogy szebb s alkalmasabb színházban még viszontlátjuk kedvelt színtársulatunkat.

— **Községi közgyűlés.** Csongrád község képviselő testülete folyó hó 8-án délelőtt 9 órákor,

a községi tanácsteremben rendkívüli tisztújító közgyűlést tart a lemondás útján megüresedett szanisztai állásnak választás útján leendő betöltése tárgyán. Ennek befejezése után pedig e havi rendes közgyűlést tartja meg.

— **Úri asszony társnőt keres, kivel e hó végétől kezdve négy hetet Karlsbadban töltene. Költségeket kiki sajátjából fedezi. Cim a kiadó-hivatalban.**

— **Talált ló.** A szőlők között folyó hó 3-án egy ló találtatott. Az igazolt tulajdonosa a rendőrbiztosi hivatalnál átveheti.

Kiadók és laptulajdonosok: BOZÓ ÉS JUSTIN.

Bozó és Justin könyvnyomdája.

5456/1906.

Hirdetmény.

Csongrád község előjárósága a tulajdonát képező iskola épületeken végzendő javítási és tisztogatási munkákat az 1906 év augusztus hó 9-én (csütörtökön) délelőtt 8 órákor alulírott jegyző hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árlejtésen vállalatba adja. Kikiáltási ár a belterületű iskoláknál végzendő kőműves és ács munkákra 1117 kor. 99 f. bánompénz 200 korona. A külterületi iskoláknál végzendő kőműves és ács munkákra 725 kor. 48 f. bánompénz 150 korona. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Csongrád 1906. augusztus 3.

Kovács jegyző.

3892/1906. sz.

Hirdetmény.

Az 1906. évi általános jövedelmi pótdó-lajstrom, továbbá az 1906 évi fegyveradó adó-lajstrom 1906 évi augusztus hó 6-ik napjától 1906 évi augusztus hó 13-ik napjáig számszíti hivatalban közszemlére tételük, hol azokat a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti, s azok ellenben, — kik ezen adónemekkel a mult évben is megróva voltak, a lajstromok kitételeinek napjától, azok pedig kik ezen adónemekkel, megróva nem voltak, adótarozásai-uknak az adókönyvecskéikben történt bejegyzéstől számított 15 nap alatt felszólamlásait az előjárósághoz benyújthatják. Az elkészve beadott felszólamlások figyelembe vétetni nem fognak.

Csongrád 1906. augusztus 4.

Kovács jegyző.

Fűszeres segéd,

ügyes, fiatal, azonnali belépésre Tóbiás Herman fűszer-üzletében felvétetik. Helybeli előnyben részesül.

3245/1906 sz.

Hirdetmény.

Értesitem Csongrád község birtokos közönségét, hogy a vármegyei alispán úr 3365/906. számú rendeletével s a járási főszolgabíró úr 1667/906. számú rendeletével az előjáróság útasítva lett az összes hegyörök és mezőörök illetékes javadalmazásának kifizetésére és ezen javadalmaknak a föld- és szőlőbirtokosoktól leendő behajtására. Ha tehát valamely szőlő- vagy földbirtokos hegyörök vagy mezőörök a f. évi díjában bármely pénzösszeget vagy termény járandóságot kifizetett volna, tartozik azt az illető mezőör a kifizetést teljesítő birtokosnak annak kérelmére visszaadni.

Csongrád, 1906. július hó 26-án.

Kovács jegyző.

Nőorvosi rendelő intézet Szentesen

(Kossuth-tér. Református templom mellett.)

Értesítettnek a t. csongrádi és vidékebeli női betegeknek, hogy a gyógykezelés tartamára való itt tartózkodásra is gondoskodás történik ezentúl olcsó (heti 1—2 frt) magánlakásokról. A bejáró betegek részére a csongrád-szentesi omnibusz közlekedés igen kényelmes, mert itt áll meg az intézet előtt pár lépésnyire. — Dr. Molnár Albert, k. i. k. egészségügy tanár, volt bpesti női klinikai orvos Tauffer prof. osztályán stb.

Eladó ház.

Mészáros Ferencnek Molnár-utca 18-ik szám alatti háza szabadkézből eladó. A telek egy fél holdból áll, amely termő szőlővel és gyümölcses van beültetve. A kedvező fizetési feltételek megtudhatók a tulajdonosnál.

Üzletáthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a Félégyházi-út 4. szám alatt (Mernyó István házában) volt

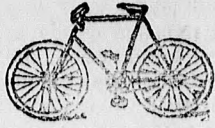
férfiszabó-üzletemet

megnagyobbítva, augusztus hó 1-től a Kossuth-téren lévő Csongrádvárosi takarékpénztár épületébe helyeztem át.

Öltönyöket a legújabb facon szerint készítek, s a legutolsó divat szerinti szövetekkel mindenkor szolgálók.

Főtörökvésem lesz — mint eddig — ezután is, hogy nagyrabecsült megrendelőimet a legpontosabban kiszolgáljam.

Kittinó tisztelettel
Oláh Gergely
férfiszabó.

A már 32 éve a kerékpár világot uraló eredeti angol

Helical Premier
és
The Champion

kerékpárokat dupla harang csapággal 3 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül, szigorúan az eredeti gyári áron 12 és 15 koronás részletre adjuk és

kerékpáralkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárokhoz, külső és belső gummik, csengők, lámpák, pedálok, láncok, csusok, eszszéket stb. óriási forgalmunk következtében

30% árleszállítással

szállítunk vidékre és bárhová.

Elsőrendű **Singer varrógépek** szigorúan szabott eredeti gyári áron 75 koronától feljebb havi 8—10 koronás részletre. (Használt gépeket becserelelünk).

Láng Jakab és Fia kerékpár és varrógép nagykereskedők.

Ausztria-Magyarország legnagyobb, legmegbízhatóbb és legrégebb kerékpár-raktára.

Budapest, József-körút 41. szám.

Fiók-üzlet: **Baross-u. 4.** és **Budán II., Zsigmond-u. 9.**

Disz árjegyzékünk 700 képpel ingyen és bérmentve.

Javításokat saját műhelyeinkben szakértelemmel olesón csináljuk.

Minden utáztatás és utátnyomás tilos.

Thierry-féle balzsam

egyedül valódi esakis a zöld apáca védjeggyel. Törv. védve.

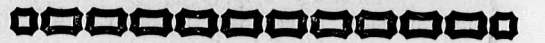
Régi jó hírnevű, felülmulhatatlan emésztési zavaroknál, gyomorbanj-nál, hűtés, mellbetegség, influenza stb. Ara 12 üveg vagy 6 dupla üveg, vagy 1 gr. különleges üveg patendugóval ellátva 5 K franco.

Thierry Centifolium-kenőcs elismert páratlan bármily régi sebek, gyuladás, sérülés és mindennemű daganatok ellen. Egy tégely ára bérmentve 3 K 60 f, pénz előre küldés vagy utátnvét mellett

THIERRY A.

gyógyszertárában
Pregrada, Rohits-Sauerbrunn mellett.

Számos kitüntetés és hálalrat kívánatra bérmentve küldetik
Kapható: **Török J. és Dr. Egger J. és L. Budapest, Vértes L. Lugos és a nagyobb gyógyszer-tárakban és drogueriákban.**

Eladó ház.

Pozsár József építésznek Uri-utca 20. sz. alatt lévő háza kedvező árért eladó. Bővebb felvilágosítást a tulajdonos nyújt.

A szépség egyik főkelléke a szép arcbőr.

Minden hölgynek módjában áll ezt megszerezni,

a **FÖLDES-féle**

Margit-Créme

csodás hatású arckenőcs használata által.

A Margit-Créme egy rendkívül finom, kellemes sikkóságú, gyorsan felszívódó, kedves illatú vegyszer, mely már az első kísérlet alatt mintegy behizelgi magát; a bőrnek rögtön kellemes puha bársonyszerű tapintatot ad, 10—20 nap alatt teljesen átalakítja a bőrt, nyomatlanul eltüntet szeplőt, májfoltot és mindennemű bőrtisztatlanságot.

Előnyös tulajdonsága ezen krémnek, hogy a bőrt nem teszi zsíros tapintatúvá, fényessé mint más kenőcs, sőt ellenkezőleg, annak fényét, mint a puder elveszi, minél fogva nappal is alkalmazható. A bőrt táplálja, mitől az gyermekked üdeséget, teltiséget, bársonyszerű puhaságot és kellemes tapintatot nyer.

Leglényegesebb előnye, hogy **higanyt, ólmot nem tartalmaz** s így teljesen ártalmatlan.

Ára egy tégelynek 2 korona, kis tégelynek 1 korona.

Margit-szappan 70 fill., Margit-puder 1 kor. 20 fill., Margit-fogpép 1 kor., Aréviz 1 kor.

Készíti: **FÖLDES KELEMEN**
gyógyszerész **ARADON.**

6 hónas rendelések bérmentve küldetnek.

Kapható **Balkányi Lajos, Barna Henrik és Wiesner Lajos** gyógyszer-tárában Csongrádon.

Hamisítványoktól óvakodjunk.

Hamisítványoktól óvakodjunk.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 68,
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecsavágók, répavágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalinok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Exhibitve az 1906. évi londoni nagy kiállításon aranyéremmel és díszoklevellel.

Szeplős arc és szeplős kezek ellen; barna nyak, májfoltok és pörsenések ellen; bőrrepedés és pattanások ellen; zsíros és izzadt arc ellen; az arc és a kezek bármilyen bőrhibái és tisztatlanságai ellen **leghatásosabb**

a Balkányi-féle **KAMILLA-KRÉM.**

Egy tégely ára 1 korona.

Zsirtalan és teljesen ártalmatlan.

Számos elismerő levél bizonyítja rögtön szépítő, bámulatos hatását.

Az egyedüli arckenőcs, mely szappan és puder használata nélkül is biztos hatású.

Kapható: **BALKÁNYI LAJOS** a „Megváltó”-hoz címzett gyógyszer-tárában

CSONGRÁDON (Szivák-tér),

hol postai megrendelések is naponként, titoktartás mellett eszközöltetnek.

Csak akkor valódi, ha az itt látható törvényes védjeggyel van ellátva.